

Obrir portes a la pau

Euskadi es troba en un moment clau de la seua història. Per primera vegada, ETA ha anunciat una treva unilateral sense condicions prèvies, sense posar terminis en la seua aplicació i sense exigir una negociació bilateral amb el govern espanyol com a contrapartida. Es pot ser més o menys escèptic sobre la intenció real d'ETA d'abandonar definitivament la lluita armada, però el que és evident és que després d'aquest pas, res ja no serà igual en l'escenari polític i social del País Basc. L'oportunitat que s'ha obert difícilment es tornarà a donar en molts anys si no s'aprofita ara. El gest d'ETA no és casual. La determinació del govern de Madrid de posar contra les cordes l'entorn d'Herri Batasuna, amb accions com l'empresonament de la Mesa Nacional o el tancament del diari *Egin*, pot haver influït en el canvi d'estratègia del món abertzale, però ni de lluny n'és la causa principal. Més aviat ha estat el canvi de conjuntura política i l'habilitat del PNB el que ha animat els sectors de la societat basca ancorats en la lògica de la violència a fer els primers passos cap a una possible solució negociada del conflicte. Un canvi de conjuntura que té a nivell estatal el seu referent en la declaració de Barcelona, per la qual els partits nacionalistes en el govern a Catalunya i el País Basc, a més del Bloc Nacionalista Gallec, es plantegen com a objectiu l'articulació d'un estat confederal. I a nivell basc, el diàleg entre el PNB, Eusko Alkartasuna i Herri Batasuna ha desembocat en la declaració de Lizarra, que proposa clarament superar l'actual marc constitucional i estatutari per guanyar cotes de sobirania per a Euskadi. D'alguna manera, el nacionalis-

me basc ha posat les bases sobre les quals ha d'assentar-se un possible acord de pacificació. Es poden trobar paral·lelismes amb el procés de pau a Irlanda del Nord, però la gran diferència és que mentre que allà van ser els governs de Londres i Dublín els que van portar la iniciativa de diàleg polític, en el cas basc l'estat espanyol continua mantenint que l'única sortida és de caràcter policíac.

La pilota ara és a la teulada dels dos grans partits espanyols, PP i PSOE. Seran ells els que hauran de decidir si s'afegeixen al procés i, en aquest cas, què estan disposats a cedir a canvi de la pau. No serà una decisió en solitari, les diplomàcies dels Estats Units i de la Unió Europea poden pressionar perquè no es desaprofite l'oportunitat de sufocar, de manera democràtica, un dels últims focus de conflicte a l'Europa Occidental. Hi ha el perill que el

PP i el PSOE es tanquen en banda en defensa d'una Constitució Espanyola i un Estatut Basc que eren fruit d'un moment històric i d'una correlació de forces de fa vint anys i que ara semblen ja superats. Pensar que la Constitució és inamovible és, de fet, fossilitzar-la i llevar-li el valor com a eina de convivència no només entre les dues Espanyes sinó també entre les nacions que en formen part.

Els dirigents del PSOE, com a força que es defineix progressista haurien de fixar-se en l'actual primer ministre britànic, Tony Blair, que ja des de l'oposició va afrontar amb valentia i sense tabús el conflicte irlandès.

Si ni la dreta ni l'esquerra espanyoles no saben aprofitar l'ocasió poden decebre les expectatives creades i acabar pagant un alt preu. I no solament polític. ■

“La pilota ara és a la teulada dels dos grans partits espanyols, PP i PSOE, que hauran de decidir què estan disposats a cedir a canvi de la pau.”

LA GALERIA

73

La música protagonitza la festa major de Barcelona

Bea Cabezas

Del 23 al 27 de setembre és la festa de la Mercè a la ciutat de Barcelona.

OPINIO

11

La València de Rita Barberà

Francesc Viadel

13

Estapé respon

Fabià Estapé / Toni Canis

13

El govern fitxa...

Toni Cañis

15

Rússia i la crisi...

Llibert Ferri

16

La 'baraka' d'Arafat

Xavier Vinader

17

Recuperar la cultura...

Rafael Ribó

18

Lladres, pobrets i lladres...

Ramon Barnils

PP i PSPV, en la mateixa ona

J. J. Pérez Benlloch

Nostàlgies imperials

Pau Viciano

19

Pujolet

Martí Domínguez

82

Morir arruïnat

Joan Francesc Mira